

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Hatalu a členov JUDr. Štefana Micháliku a JUDr. Petra Paludu, v trestnej veci obžalovaného **L. B. a spol. pre trestný čin vraždy** podľa § 9 ods. 2, § 219 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 a iné, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 5. júna 2009 v Bratislave prerokoval odvolanie krajského prokurátora v Košiciach, obžalovaného R. F. a poškodenej M. S. proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 29. októbra 2008, sp. zn. 1 T 43/2002 a takto

r o z h o d o l :

Podľa § 258 ods. 1 písm. b/, písm. d/, písm. e/ Tr. por. účinného do 1. januára 2006 napadnutý rozsudok **sa z r u š u j e** v celom rozsahu.

Podľa § 259 ods. 1 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 Krajskému súdu v Košiciach **sa prikazuje**, aby vec v potrebnom rozsahu **znovu prejednal a rozhodol**.

O d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Krajského súdu v Košiciach z 29. októbra 2008, sp. zn. 1 T 43/2002, bol **obžalovaný R. F.** uznaný za vinného pokusom trestného činu vraždy podľa § 8 ods. 1, § 219 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 na tom skutkovom základe, že

dňa 27. novembra 1999 približne o 21,20 hod. v Košiciach na terase v reštaurácii P. na sídlisku N. v úmysle usmrtiť poškodeného M. S., tohto napadol mačetau s dĺžkou čepele 38 cm a šírkou čepele 6 cm tak, že ho najmenej trikrát strednou až väčšou silou a prudkosťou sekol do oblasti hlavy, rúk a chrbta, čím mu spôsobil sečnú ranu v pravej temennej oblasti hlavy s povrchovým poškodením pravej temennej kosti, sečnú ranu na chrbtovej ploche pravej ruky, prenikajúcu cez záprstné kosti tretieho a štvrtého prsta, hlbokú sečnú ranu na ľavej dlani prenikajúcu do svalov a hlbších ciev dlane, sečnú ranu na predovnútornej

ploche ľavého palca, prenikajúcu cez hlbšie cievy a záprstnú kosť a sečnú ranu na chrbte vpravo, prenikajúcu cez kožu a podkožie, teda zranenia, ktorých doba liečenia a práceneschopnosti by bola viac ako 10 týždňov.

Obžalovaný M. B. bol uznaný za vinného uvedeným rozsudkom trestným činom ublíženia na zdraví podľa § 222 ods. 1 Tr. zák. v súbehu s trestným činom výtržníctva podľa § 202 ods. 1 Tr. zák. formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 na tom skutkovom základe, že

v Košiciach pred B. dňa 20. novembra 1999 v čase okolo 04,00 hod. spoločne s obžalovaným I. S. a doposiaľ nestotožnenou osobou, po predchádzajúcej vzájomnej dohode a po predchádzajúcom konflikte, fyzicky napadli poškodeného P. Š. tak, že najprv obžalovaný S. tohto najmenej raz väčšou silou a prudkosťou udrel päsťou do oblasti tváre, následne všetci traja poškodeného viackrát udierali päťami do tváre a po páde poškodeného na zem ho opakovane kopali do driekovej časti chrbta a sedacej časti, čím spôsobili poškodenému otvorenú zlomeninu tela sánky vľavo s posunutím úlomkov so zubom č. 33 do ústnej dutiny, zlomeninu uhla sánky vpravo bez posunutia úlomkov, pomliaždenie nosa s krvácaním z nosa, pomliaždenie mäkkých tkanív na čele a odreniny na čele, pomliaždenie chrbta v pravej driekovej oblasti a pomliaždenie sedacej časti vľavo, teda zranenia s dobou liečenia a práceneschopnosti od 20. novembra 1999 do 11. januára 2000, t. j. 52 dní.

Za to krajský súd uložil obžalovanému R. F. podľa § 219 ods. 2 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 (ďalej len Tr. zák.), s použitím § 40 ods. 2 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 10 rokov.

Podľa § 39a ods. 3 Tr. zák. ho pre výkon uloženého trestu zaradil do II. (druhej) nápravno výchovnej skupiny.

Obžalovanému M. B. uložil podľa § 222 ods. 1 Tr. zák., s použitím § 35 ods. 2 Tr. zák. s poukazom na článok 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 2 (dvoch) rokov. Podľa § 35 ods. 2 Tr. zák. zároveň zrušil výrok o treste Okresného súdu Košice I, sp. zn. 2T/58/2005, zo dňa 2. decembra 2005 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 6To/25/2006,

zo dňa 12. apríla 2006, ktorým mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 18 mesiacov nepodmienečne, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce.

Podľa § 39a ods. 2 písm. a/ Tr. zák. ho pre výkon trestu odňatia slobody zaradil do I. (prvej) nápravno výchovnej skupiny.

Naproti tomu obžalovaných L. B., L. B., M. K., M. S., V. Z. a M. B. podľa § 226 písm. a/ Tr. por. účinného do 1. januára 2006 (ďalej len Tr. por.) oslobodil spod skutku, ktorého sa mali dopustiť tak, že

v Košiciach dňa 27. novembra 1999 po tom, čo bol obžalovaný L. B. za prítomnosti obžalovaného L. B. v čase o 21.09 hod. telefonicky vyrozumený svedkom Č. o skutočnosti, že v reštaurácii P. na sídlisku N. sa nachádza člen konkurenčnej organizovanej skupiny, poškodený M. S., obžalovaný B. telefonicky zvolal obžalovaných K., S., Z., F. a B. pred Obchodný dom T., odkiaľ na základe pokynu obžalovaných B. a B. a v zmysle vzájomnej dohody v úmysle fyzicky zlikvidovať poškodeného M. S., sa obžalovaní B., K., S., Z., F. a B. presunuli osobnými motorovými vozidlami k uvedenej reštaurácii, z ktorej okolo 21.20 hod. obžalovaní K., Z. a S. vylákali poškodeného M. S. na terasu, kde ho obklúčili obžalovaní B., K., Z., S., F., B. a ďalšia doposiaľ presne nestotožnená osoba, pričom za poškodeným stojaci obžalovaný F. na základe predchádzajúceho pokynu obžalovaných B. a B. a v zmysle spoločného úmyslu usmrtiť, mačetou s dĺžkou čepele 38 cm a šírkou čepele 6 cm tohto najmenej 3-krát strednou až väčšou silou a prudkosťou sekol do oblasti hlavy, rúk a chrbta, čím mu spôsobil sečnú ranu v pravej temennej oblasti hlavy s povrchovým poškodením pravej temennej kosti, ďalej sečnú ranu na chrbtovej ploche pravej ruky, prenikajúcu cez záprstné kosti 3. a 4. prsta, hlbokú sečnú ranu na ľavej dlani prenikajúcu do svalov a hlbších ciev dlane, sečnú ranu na predovnútornej ploche ľavého palca, prenikajúcu cez hlbšie cievy a záprstnú kosť a sečnú ranu na chrbte vpravo, prenikajúcu cez kožu a podkožie.

Vzápätí v rovnakom spoločnom úmysle usmrtiť, doposiaľ presne nestotožnená osoba stojaca medzi obžalovanými, napravo od obžalovaného K. a oproti poškodenému M. S., raz vystrelila pištoľou zn. ČZ vz. 27, kalibru 7,65 mm Browning, nezisteného výrobného čísla do oblasti brucha poškodeného, čím mu spôsobil strelné poranenie v ľavom stredobruší,

pokračujúce strelným kanálom s poškodením štyroch kľúčiek tenkého čreva a steny spoločnej bedrovej tepny a žily.

V dôsledku spoločného konania obžalovaných došlo u poškodeného M. S. k šoku po úraze a krvácaní pri strelnom poranení brucha a sečných ranách na hlave, chrbte a rukách a k následnej smrti poškodeného, pričom obžalovaný B., ktorý sa bezprostredne na mieste činu nenachádzal, telefonicky po spáchaní skutku naďalej koordinoval činnosť ostatných obžalovaných a ďalšej nestotožnenej osoby pri ich úteku z miesta činu, ako aj pri následnom vopred dohodnutom stretnutí pred O. s cieľom zabezpečiť si alibi na inkriminovaný čas a zahľadiť stopy, ktorý bol právne kvalifikovaný vo vzťahu k obžalovanému L. B. ako trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák., ktorého sa mal dopustiť ako organizátor podľa § 10 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. a vo vzťahu k obžalovaným L. B., M. K., M. S., V. Z. a M. B. ako trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. vo forme spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 Tr. zák.,

pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý sú obžalovaní stíhaní.

Krajský súd rozhodol aj o uplatnenom nároku na náhradu škody tak, že podľa § 229 ods. 3 Tr. por. poškodenú M. S., nar. X., bytom H. s jej nárokom na náhradu škody odkázal na konanie o veciach občianskoprávných.

Proti tomuto rozsudku podali v zákonnej lehote odvolanie obžalovaný R. F., poškodená M. S. ako aj krajský prokurátor.

Krajský prokurátor v Košiciach v písomných dôvodoch svojho odvolania napadol oslobodzujúci výrok s tým, že súd vyhodnotil dôkazy jednostranne len v prospech obžalovaných. Poukázal predovšetkým na to, že bolo preukázané, že vzťahy medzi skupinou okolo K. K. a D. B. boli konkurenčné a konfliktné a z výpovede F. z prípravného konania je zrejmé, že K. organizoval pohon na S. s cieľom ho zbit' a „rozkopať“.

Na mieste činu, podľa prokurátora, boli len osoby zoskupené okolo K.,aj keď nie všetky tieto osoby, vrátane strelca boli stotožnené.

Vina obžalovaných je preukázaná výpoveďou sv. V. B. ako aj spôsobom, ako koordinovali svoju činnosť pred a po spáchaní skutku.

Prokurátor taktiež poukázal na formálno-právne hľadisko, keď súd oslobodil obžalovaných podľa § 226 písm. a/ Tr. por., keďže je nepochybné, že skutok - úmyselné usmrtenie S. – sa stal.

Krajský prokurátor taktiež považoval použitie ustanovenia § 40 ods. 2 Tr. zák. pri ukladaní trestu obžalovanému F. za nezákonný a nepreskúmateľný a podobne aplikovanie čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd pri ukladaní trestu obžalovanému B. považoval za nezákonný.

Navrhol preto, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil prvostupňovému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie.

Obdobného výroku sa domáhal aj obžalovaný F. v dôvodoch svojho odvolania. Ten považoval výrok súdu za nesprávny z pohľadu právnej kvalifikácie. Poukázal na intenzitu útoku, počet rán a svoje psychické rozpoloženie v dôsledku užitia drog. Pred skutkom poškodený mykol oboma rukami, akoby ich vyberal z vrecká, keď uvidel jeho s mačetou. Keby nezaútočil ako prvý, tak by bol asi mŕtvy. Poškodený bol kriminálne závadová osoba so sklonom k agresii a so sklonom použiť strelnú zbraň.

Poškodená M. S. namietla oslobodzujúci výrok a domáhala sa svojím odvolaním, aby bolo rozhodnuté o jej nároku na náhradu škody.

Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 254 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov napadnutého rozsudku, proti ktorým mohli odvolatelia podať odvolanie aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo, prihliadnúc pritom i na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, pričom zistil, že odvolanie krajského prokurátora je čiastočne dôvodné, ako aj odvolanie obžalovaného F., avšak z iných, než ním uvádzaných dôvodov.

Odvolací súd zistil, po splnení prieskumnej povinnosti, že krajský súd vykonal na hlavnom pojednávaní všetky dostupné a potrebné dôkazy na objasnenie skutkového stavu v súlade s ustanovením § 2 ods. 5 Tr. por.

K odvolacím námietkam obžalovaného F. treba uviesť, že nejde o nové, doposiaľ neuvádzané jeho tvrdenia, s ktorými sa však prvostupňový súd v súlade so stavom veci a zákonom vysporiadal vo svojom odôvodnení.

Je nepochybné, že obžalovaný F. zaútočil zozadu na poškodeného so zbraňou, opakovane na oblasť hlavy, pričom rany na rukách poškodeného vznikli len preto, že si chránil hlavu. Skutok nedokonal len preto, že iný páchatel' na poškodeného vystrelil a ten v dôsledku zranení spadol na zem, po tomto výstrele a ďalších výstreloch sv. V. sa páchatelia rozutekali.

Tvrdenie obžalovaného, že mal obavu o svoj život, a preto napadol poškodeného, je zjavne účelová. Poškodený bezprostredne pri sebe nemal nikoho, avšak obžalovaný F. tam bol so svojou skupinou, poškodený nebol ozbrojený, naopak obžalovaný mal prinajmenšom mačetu. Keď sa ho následne po skutku pýtal spoluobžalovaný K., prečo to urobil, povedal, že nevie. Obranu o domnelom vyťahovaní zbrane z oboch vreciek poškodeného si vymyslel až neskôr.

Na rozdiel od krajského súdu odvolací súd nemal jednoznačne preukázané, že obžalovaný konal pod vplyvom drog. Jeho tvrdenie, že ich užil pred skutkom aj so svedkom G., tento vyvrátil, užitie drogy mu však potvrdil obžalovaný S.. Uvedený rozpor nebol odstránený. Aj pokiaľ by užil drogy pred skutkom, urobil tak vedome, mal skúsenosti s ich užívaním a vedel, aké majú pre neho následky. V žiadnom prípade to nemôže byť dôvodom na použitie ustanovenia § 40 ods. 2 Tr. zák.

Na druhej strane je potrebné konštatovať, že pod **obzvlášť** surový alebo trýznivý spôsob usmrtenia nemožno automaticky podradiť každé usmrtenie poškodeného „chladnou“ zbraňou. Pod uvedeným pojmom, ktorý je jedným zo znakov kvalifikovanej skutkovej podstaty trestného činu vraždy, je nutné považovať vražedný útok s **extrémne** vysokou mierou brutality, ktorá sa **podstatne** vymyká z rámca bežného u väčšiny trestných činov tohto

druhu. O obzvlášť trýznivý spôsob pôjde vtedy, keď je obeť vystavená bolestiam na hranici znesiteľnosti, pomalému usmrčovaniu, popr. mučeniu.

Pri trestnom čine vraždy podľa § 145 ods. 2 písm. b/ Tr. zák., popr. úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 2 písm. c/ Tr. zák. účinného od 1. januára 2006, teda spáchané závažnejším spôsobom konania (§ 138 písm. c/ Tr. zák. je taktiež znak „surovým alebo trýznivým spôsobom“ ale už bez výrazu „obzvlášť“, čo znamená, že pod pojmom obzvlášť surovým a trýznivým spôsobom treba vidieť vyššiu mieru, intenzitu a následok trýzne a brutality ako je to v súčasnej úprave.

Je pritom evidentné, že obžalovaný F. svoj útok s mačetou smeroval na oblasť hlavy poškodeného a len v dôsledku obranných reakcií došlo k ranám aj na iných častiach tela, nemal v úmysle tohto usmrčovať obzvlášť surovým alebo trýznivým spôsobom.

Odvolanie prokurátora je dôvodné aj v časti týkajúcej sa uloženého trestu obžalovanému M. B. s poukazom na ustanovenie čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Aj keď bol skutok obžalovaným spáchaný pred 9 rokmi, tento sa vyznačoval značnou brutalitou a zbabelosťou páchatel'ov, vrátane obžalovaného B., keď bez príčiny zo strany poškodeného, najmenej traja bili a kopali do bezbranného poškodeného ležiaceho na zemi. Pokiaľ by bol uvedený skutok len vybočením z riadneho spôsobu života obžalovaného, bolo by možné prihliadať na dĺžku konania pri rozhodovaní o treste a ukladať dokonca trest pod spodnú hranicu trestnej sadzby, avšak obžalovaný páchal trestnú činnosť aj pred žalovaným skutkom, aj po jeho spáchaní. Keďže páchanie trestnej činnosti je jeho životným štýlom, zmierňujúce ustanovenia nepripadajú do úvahy. Uložený trest je neprimerane mierny najmä s prihliadnutím na tú okolnosť, že bol zároveň rušený výrok o treste odňatia slobody vo výmere 18 mesiacov v rámci ukladania súhrnného trestu.

V ďalšom konaní bude potrebné opätovne doplniť registre trestov oboch obžalovaných.

Aj pokiaľ ide o dôvody odvolania prokurátora, ktorými namieta nesprávne formálno - právne hľadisko pri oslobodení obžalovaných podľa § 226 písm. a/ Tr. por. je potrebné sa s nimi stotožniť.

K úmyselnému usmrteniu poškodeného S. nepochybne došlo – skutok sa stal – v dôsledku poranení úmyselne spôsobených iným dňa 27. novembra 1999, poškodený zomrel.

K ďalším odvolacím námietkam prokurátora je však potrebné uviesť, že aj on v dôvodoch odvolania uvádza, že nie všetky osoby na mieste činu, vrátane strelca sa podarilo stotožniť, pričom neobstojí jeho argument, že na mieste činu okrem obžalovaných neboli iné osoby. Prinajmenšom sa tam nachádzali tí, ktorí prišli s poškodeným, pričom minimálne dvaja z nich mali aj strelné zbrane. Zo zbrane svedka V. sa na poškodeného evidentne nestrieľalo, avšak personál reštaurácie (sv. O.) bol ohrozovaný strelnou zbraňou svedka N..

Obžalovaní B. a B. nemali problém usvedčiť všetkých obžalovaných, že sa nachádzali na mieste činu, avšak prítomnosť obvineného J. P. buď úplne popierali, alebo prinajmenšom si na neho nevedeli spomenúť, napriek tomu, že tak obžalovaný F. ako aj K. potvrdzovali jeho účasť a navyše obžalovaný F. ho v jednej výpovedi označil za strelca. Nie je preto vylúčené, že strelcom mohla byť aj iná osoba ako obžalovaní, nemožno vylúčiť, že ostatní nemali vedomosť o tom, že poškodený bude zastrelený.

Pokiaľ prokurátor poukazuje na výpoveď obžalovaného F. z prípravného konania, nevyplýva z nej, že by obžalovaní mali poškodeného zavraždiť. Aj z tejto výpovede je zrejmé, že mal byť zbitý, „rozkopaný“, z ďalšej výpovede je zrejmé, že poškodený mal skončiť na ARE. Z uvedeného nie je preukázané, že M. S. mal byť obžalovanými zabitý, uvedené výrazy svedčia skôr o možnej príprave na ublíženie na zdraví so spôsobením ťažkej ujmy.

Ani dokazovanie zamerané na výtržnosti pred bytom poškodeného a jeho príbuznými neusvedčuje obžalovaných z úmyslu tohto zabiť. Išlo skôr o demonštráciu sily, formu zastrasovania ako o nejaký pokus zlikvidovať poškodeného.

Z výpovede svedka Č., ktorá je podporená listinnými dôkazmi je zrejmé, že tento telefonoval obžalovanému B. a oznámil mu, že poškodený S. robí v jeho podniku „bodrel“ na čo mu obžalovaný prisľúbil, že mu niekoho pošle. Z uvedeného je zrejmé, že svedok

neoznamoval obžalovanému B. iba okolnosť, že sa tam poškodený nachádza v rámci nejakej požiadavky na hlásenie jeho pohybu, ale výlučne oznamoval tú skutočnosť, že tam robí výtržnosti, napadá personál a hostí.

Ani z výpovedí svedkov - priateľov poškodeného, ktorí boli na mieste činu, ako aj utajených svedkov nie je možné jednoznačne ustáliť páchatel'a streľby na poškodeného ani preukázať spoločný úmysel tohto zavraždiť.

Aj keď krajský súd ustálil skutkový stav ohľadom skutku pod bodom I. tak, že sa žalovaný skutok nestal (§ 226 písm. a/ Tr. por.) odôvodnil svoje rozhodnutie v podstate tak, že nebolo jednoznačne preukázané, že by niekto z obžalovaných strieľal na M. S. a nebolo ani preukázané, že mali vedomosť o tom, že niekto iný mal v kritickej dobe na mieste činu poškodeného zastreliť.

V tomto smere odvolací súd poukazuje na dôvody rozsudku krajského súdu.

Keďže však odvolací súd môže rozhodnúť sám rozsudkom vo veci, len ak možno nové rozhodnutie urobiť na podklade skutkového stavu, ktorý bol v napadnutom rozsudku správne zistený, musel napadnutý rozsudok zrušiť v celom rozsahu a vrátiť prvostupňovému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Keďže krajský súd rozhodol o veci bez vyrovnania sa so všetkými vykonanými dôkazmi, niektoré skutkové zistenia boli nejasné a neúplné, súd sa nevyrovnal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie, vznikli pritom pochybnosti o správnosti niektorých skutkových zistení a bolo porušené ustanovenie Tr. zák., rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Prvostupňový súd musí postupovať pri vykonávaní úkonov v naznačenom smere, prípadne vykonať aj ďalšie dôkazy, pokiaľ by takáto potreba vyplynula v priebehu nového dokazovania.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 5. júna 2009

**JUDr. Peter H a t a l a , v. r.
predseda senátu**

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová